

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Stand van zaken uitvoering
Wabo en handhaving VROM-
taken

ons kenmerk
BARW/U200902083
Lbr. 09/120

datum
16 oktober 2009

Stand van zaken uitvoering Wabo en handhaving VROM-taken

Samenvatting

In deze ledenbrief wordt u op de hoogte gesteld van de stand van zaken rond de afspraken die zijn geformuleerd in de principeovereenkomst uitvoering Wabo en handhaving VROM-taken. Met de uitvoering van de afspraken wordt een verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van VROM-taken beoogd. Dit gebeurt enerzijds door het formuleren van kwaliteitscriteria en anderzijds door de vorming van een landsdekkend netwerk van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's).

De VNG heeft op 10 september minister Cramer laten weten in te stemmen met principeovereenkomst maar heeft de uitwerkingsbijlage (het basistakenpakket) verworpen. De overeengekomen afspraken worden kortweg 'package deal' genoemd. In het bestuurlijk overleg van 24 september heeft minister Cramer met de VNG, het IPO en de UvW gesproken over het door de VNG ingebrachte alternatieve voorstel om tot een afgewogen basistakenpakket te komen. Dit voorstel is op hoofdlijnen door partijen overgenomen en wordt op korte termijn in een 'werkdokument voor de regio's' verder uitgewerkt.

De concept kwaliteitscriteria zijn recentelijk beschikbaar gekomen. Op dit moment loopt een kort maar intensief traject waarbij alle gemeenten de mogelijkheid wordt geboden te reageren op de voorliggende concepten. Bestuurlijk zal dit traject in december worden afgerond.

De geplande invoering van de Wabo per 1 januari 2010 is door minister Cramer losgelaten. Het niet op tijd klaar zijn van de benodigde wetgeving en de ICT ondersteuning zijn hier debet aan. Invoering van de Wabo zal mits de ICT gereed is, drie maanden na publicatie Staatsblad worden ingevoerd.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Stand van zaken uitvoering Wabo en handhaving VROM- taken	ons kenmerk BARW/U200902083 Lbr. 09/120	datum 16 oktober 2009

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief wordt u op de hoogte gesteld van de stand van zaken rond de afspraken die zijn geformuleerd in de principeovereenkomst uitvoering Wabo en handhaving VROM-taken. Met de uitvoering van de afspraken wordt een verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van VROM-taken beoogd. Dit gebeurt enerzijds door het formuleren van kwaliteitscriteria en anderzijds door het oprichten van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's). In de RUD's wordt door gemeenten en provincies samengewerkt op het gebied van complexe en bovenlokale milieu gerelateerde uitvoeringstaken. De RUD's vormen gezamenlijk een landelijk dekkend netwerk en komen tot stand onder procesregie van de provincie.

Basistakenpakket

Op 19 juni 2009 heeft de VNG de principeovereenkomst inzake de uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (de Wabo) en de handhaving van VROM-taken aan de leden ter instemming voorgelegd.¹ De meerderheid van de VNG-leden heeft zich in de ledenraadpleging uitgesproken vóór de principeovereenkomst tussen het ministerie van VROM, het IPO en de VNG. De uitwerkingsbijlage van het basistakenpakket zoals deze door minister Cramer op 6 juli aan de Tweede Kamer is gezonden is door het grootste deel van de leden verworpen.

In het basistakenpakket worden taken opgenomen die minimaal dienen te worden ondergebracht in een RUD. Daarbij is de afspraak dat het hoofdzakelijk milieutaken betreft die complex en bovenlokaal zijn. In de lijst met basistaken zoals die door minister Cramer aan de Tweede Kamer is gezonden stonden taken die niet als complex en niet bovenlokaal te classificeren zijn. Dit is voor

¹ Brief van 19 juni 2009 betreft ledenraadpleging uitvoering Wabo en handhaving VROM-taken met kenmerk BARW/U200901200, Lbr. 09/080.

het grootste deel van de leden de reden geweest om niet in te stemmen met het destijds voorliggende basistakenpakket. Op 10 september jl. heeft de VNG minister Cramer schriftelijk in kennis gesteld van de uitkomst van de ledenraadpleging.² In deze brief heeft het VNG bestuur tevens een alternatief voorstel gedaan om te komen tot een basistakenpakket dat wel recht doet aan de hierboven genoemde afspraak.

Op 24 september jl. heeft over dit voorstel nader overleg plaatsgevonden met minister Cramer en de bestuurlijke vertegenwoordigers van het IPO en de UvW. Tijdens dit overleg is door partijen geconstateerd dat het voorstel van het VNG bestuur op hoofdlijnen kan worden gevolgd, met dien verstande dat de lijst aangevuld wordt met complexe bedrijven en bedrijven met een relatief hoog risicoprofiel waarvoor algemene regels gelden. Deze aanvulling is nodig omdat het VNG voorstel zich beperkte tot bedrijven die in de toekomst vergunningplichtig zijn. Een aantal complexe bedrijven dat onder algemene regels valt zou hierdoor buiten het basistakenpakket vallen. Terwijl dit kan gaan om bedrijven waarvoor veel expertise nodig is en waarvoor afstemming, samenwerking en informatie-uitwisseling op het vlak van toezicht met andere overheden van belang is. De afspraken zijn vastgelegd in een werkdocument voor de regio's dat op korte termijn verder wordt uitgewerkt. In dit werkdocument moeten de begrippen complex en bovenlokaal worden gedefinieerd.

De VNG heeft tevens voorgesteld om het basispakket zoals dat in het werkdocument zal worden omschreven pas na enige tijd te formaliseren. Dit voorstel is door partijen overgenomen. Voorafgaand aan formalisering zal een evaluatie worden uitgevoerd. Nadere precisering van de termijnen voor deze evaluatie en besluitvorming hierover zal naar verwachting over anderhalf jaar plaatsvinden.

Minister Cramer heeft de Tweede Kamer ter voorbereiding op het handhavingsoverleg van 30 september jl. per brief ingelicht over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg en de wijze waarop verder met het werkdocument zal worden omgegaan.³

De Tweede Kamer heeft zich tijdens dit overleg positief uitgesproken over de tot stand gekomen package deal.

Kwaliteitscriteria

Tijdens een landelijke consultatieronde in februari 2009 hebben gemeenten aangegeven behoefte te hebben aan een set integrale kwaliteitscriteria om de kwaliteit van de uitvoering van de VROM regelgeving te versterken. Op veel VROM terreinen zijn de afgelopen jaren richtlijnen en maatlatten ontwikkeld die door alle partijen die zich met de uitvoering bezig houden zijn erkend. Doel van het traject om kwaliteitscriteria te ontwikkelen is om deze richtlijnen, kwaliteitseisen en maatlatten te bundelen. De criteria gaan over het minimale kwaliteitsniveau voor een goede

² Brief van 10 september 2009 betreft de uitslag van de VNG-ledenraadpleging met kenmerk BARW/U200901830.

³ Brief van 25 september 2009 betreft kabinetsstandpunt Mans met eindbeeld regionale uitvoeringsdiensten met kenmerk BJZ2009050285.

taakuitvoering.

Voor gemeenten is het van groot belang dat de kwaliteitscriteria op zeer korte termijn beschikbaar zijn voor het maken van afspraken over het vormen van de RUD's. Gemeenten moeten namelijk in staat zijn om te bepalen of zij aan de kwaliteitseisen voldoen of dat zij, naast het basistakenpakket, ook nog andere taken willen onderbrengen bij de RUD of dat zij zelfstandig de kwaliteitseisen kunnen halen.

Basisset conceptkwaliteitscriteria gereed

Om aan de wens te kunnen voldoen om op zeer korte termijn de beschikking te hebben over de kwaliteitscriteria is een intensief traject gestart ter ontwikkeling van deze criteria. Gedurende de zomermaanden is samen met het rijk, provincies en een 40-tal gemeenten gewerkt aan het op schrift stellen van de criteria. Deze conceptcriteria zijn nu beschikbaar. Gemeenten hebben tot 15 oktober gekregen om hun reactie te geven op de conceptkwaliteitscriteria. Om dit mogelijk te maken is een digitaal platform ingericht via de site <http://arena-consulting.flycatcher.eu/>. Hier worden zowel de conceptkwaliteitscriteria beschikbaar gesteld als de mogelijkheid geboden om op de criteria inhoudelijk te reageren. De reacties worden door het ministerie van VROM gebruikt om zicht te krijgen in:

- Het algemene oordeel van uitvoeringsorganisaties over de criteria
- De belangrijkste discussiepunten
- De verbeterpunten die volgens de instanties zouden moeten worden aangebracht.

De reacties worden gebruikt als input voor een workshop op 21 oktober. Hiervoor worden 75 deelnemers van gemeenten en provincies gericht benaderd.

Op basis van de resultaten van deze bijeenkomst wordt door VROM, het IPO en de VNG de afweging gemaakt op welke punten de kwaliteitscriteria nog aanpassing behoeven.

De VNG consulteert zelf ook nog een groep van betrokken gemeenteambtenaren en de Vereniging van Gemeente Secretarissen. De VNG wil op deze wijze de conceptkwaliteitscriteria toetsen aan de volgende criteria.

- Het algemene oordeel over de geformuleerde kwaliteitseisen
- Zijn in de kwaliteitseisen geen verzwaringen opgenomen met betrekking tot de huidige beschikbare, richtlijnen, maatlatten en kwaliteitseisen.
- Praktische uitvoerbaarheid en keuzemogelijkheden.

Aan het eind van het jaar zullen de kwaliteitscriteria bestuurlijk worden vastgesteld.

Tijdspad.

Conform de afspraken in de 'package deal' worden onder procesregie van de provincie in de komende periode afspraken gemaakt tussen gemeenten en de provincie over de omvang en de juridische vorm van de samenwerkingsverbanden. In principe wordt hierbij uitgegaan van een gemeenschappelijke regeling, tenzij de samenwerkende partners anders overeenkomen. In de package deal wordt een tijdspad gehanteerd waarbij de principe besluiten over schaal en vorm

voor 1 december 2009 moeten worden genomen. Dit tijdpad is te vinden in de ledenbrief van 19 juni 2009.⁴

Zoals eerder in deze brief is aangegeven maken bestuurlijk vastgestelde kwaliteitscriteria en het werkdocument voor de regio's deel uit van het proces dat leidt tot het bepalen van de omvang van de samenwerkingsverbanden. Doordat beide documenten nog niet beschikbaar zijn kan het voor gemeenten lastig zijn om de in de package deal genoemde datum van 1 december 2009 te halen. De 100.000+ gemeenten hebben hiervoor ook al aandacht gevraagd in de Tweede Kamer. De VNG adviseert gemeenten die het ontbreken van de benodigde documenten als knelpunt ervaren om binnen de gestelde termijn tot principe afspraken te komen hiervoor met de provincie in dialoog te gaan. De VNG zal hierover op zeer korte termijn bestuurlijk contact opnemen met het IPO. Lopende trajecten waar het hierboven gesignaleerde knelpunt geen hinder veroorzaakt kunnen worden voortgezet.

Invoering Wabo.

De minister van VROM heeft besloten de Wabo *niet* per 1 januari 2010 in werking te laten treden. De redenen hiervoor zijn:

- De naar aller waarschijnlijkheid niet tijdige afronding van het wetgevingstraject
- Het niet of pas op het laatste moment gereed komen van de minimale ICT voorziening.

Uitvoerende partijen hebben door bovenstaande complicaties onvoldoende tijd om de Wabo in hun organisatie in te regelen. Invoering van de Wabo per 1 januari wordt door partijen als onverantwoord en dus onwenselijk gezien. De minister heeft de Tweede Kamer laten weten dat de wet drie maanden na publicatie in het Staatsblad in werking zal treden, zij heeft de Kamer tevens laten weten dat 1 juli 2010 de richtdatum is. Voor gemeenten is het van belang dat de minimale ICT voorziening gereed is en stabiel functioneert bij inwerkingtreding van de Wabo.

ICT

Ongeacht het feit dat de invoeringsdatum van 1 januari 2010 is losgelaten moeten gemeenten voorbereidingen treffen om digitale aanvragen voor een omgevingsvergunning te kunnen ontvangen. Gemeenten moeten daartoe tijdig het 'Omgevingsloket Online' in gebruik nemen. In circa 370 gemeenten heeft de aansluitorganisatie SenterNovem de daarvoor noodzakelijke technische aansluiting al gerealiseerd. De gemeenten die nog niet op het technische niveau zijn aangesloten worden door SenterNovem gericht benaderd.

Testen

Onder leiding van EGEM wordt samen met gemeenten de opgeleverde applicatie uitvoerig getest. De resultaten van de testen worden door VROM meegenomen en verwerkt in de volgende op te leveren versies van het formulier. Ook door provincies worden gelijksoortige testen uitgevoerd. De

⁴ Ledenbrief Lbr. 09/080 van 19 juni 2009 betreft Ledenraadpleging uitvoering Wabo en handhaving VROM-taken met kenmerk BARW/U200901200.

met

minister heeft tevens aangekondigd een evaluatieonderzoek te laten uitvoeren. Eind oktober zal zij de resultaten van de eerste test en het evaluatieonderzoek naar de Kamer zenden.

Wij blijven van mening dat het Omgevingsloket Online, ruim voor de datum waarop de Wabo in werking treedt, volledig op orde moet zijn. Het ministerie van VROM heeft aangegeven dat bij inwerkingtreding van de Wabo een eenvoudig omgevingsloket beschikbaar zal zijn. De VNG heeft hiermee ingestemd onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat in de loop van 2010 geavanceerde aansluitvarianten beschikbaar komen en worden ondersteund. Pas dan kan het omgevingsloket direct worden gekoppeld aan de (mid office-) systemen van de bevoegde gezagen, aan basisregistraties en aan andere voorzieningen uit het Nationaal Uitvoerings Plan dienstverlening en e-Overheid (NUP). Wij streven naar concrete afspraken met het ministerie van VROM over de oplevering, de testen en de ondersteuning van deze meer geavanceerde aansluitmogelijkheden. Een groot aantal gemeenten is daarbij betrokken.

Eenvoudige aansluitmogelijkheid

Het ministerie van VROM ondersteunt nu nog maar één eenvoudige aansluitmogelijkheid. Die komt neer op het in gebruik nemen van een mailbox waar aanvragen, meldingen en andere e-mailberichten met bijlagen naartoe kunnen worden gestuurd. Voor meer informatie over het aansluitproces verwijst het ministerie van VROM naar de factsheet 'Omgevingsloket online' die is te vinden op het Kennisplein Omgevingsvergunning (<http://omgevingsvergunning.vrom.nl>) onder 'aan de slag in 2009'.

Wabo-DIV

Wij hebben het ministerie van VROM gevraagd om aanwijzingen voor de dossiervorming op te stellen die in overeenstemming zijn met de Archiefwet- en de bijbehorende regelgeving. Aan ons verzoek is voldaan in de vorm van een advies van het Nationaal Archief, 'Wabo en Archief'. Het advies is te vinden op het Kennisplein Omgevingsvergunning. Dat advies wordt met de Wabo-DIV uitvoeringsagenda opgevolgd. De Wabo-DIV uitvoeringsagenda adresseert ook andere zaken als selectielijsten en substitutie. Samen met het IPO hebben wij aan Stadswerk de opdracht verleend om de Wabo-DIV uitvoeringsagenda te vertalen naar een praktische handreiking voor de praktijk. Deze wordt via het Kennisplein Omgevingsvergunning beschikbaar gesteld.

Bestuurlijk overleg

Nog voor het einde van het jaar wil de VNG bestuurlijke afspraken maken over de kwaliteitscriteria, het werkdocument voor de regio's en het tijdpad. Ter ondersteuning van de

uitvoering van de afspraken wordt momenteel in opdracht van VROM een programmaorganisatie opgezet waarin betrokken overheden deelnemen. Ook hierover worden bestuurlijke afspraken gemaakt.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'C' followed by a horizontal line and a vertical line ending in a dot.

Drs. C.J.G.M. de Vet
Lid directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.